

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Фізична терапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

За спеціальністю І7 Терапія та реабілітація

галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Кваліфікація: Бакалавр терапії та реабілітації

За спеціалізацією І7.01 «Фізична терапія»



ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

Мулик /Вячеслав МУЛИК/

(протокол № 7 від «13» червня 2025 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09. 2025 р.

Зі змінами, внесеними рішенням Вченої ради
протокол № 7 від «13» червня 2025 р.

Ректор Мулик / Вячеслав МУЛИК/

(наказ № 125 від «13» червня 2025 р.)

Харків - 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Перший (бакалаврський)

Рівень вищої освіти

Галузь знань

Спеціальність

Кваліфікація

I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

I7 Терапія та реабілітація

Бакалавр терапії та реабілітації за спеціалізацією I7.01 Фізична терапія

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Начальник навчально-методичного відділу

Декан факультету фізичної терапії та здоров'я людини

Т.в.о. завідувача кафедри фізичної терапії



Анатолій ГУБА

Олена АНОСОВА

Сергій КАЛМИКОВ

Денис ПІДКОПАЙ

ПЕРЕДМОВА

На виконання статті 10 Закону України від 01.07.2014 №1556-VII «Про вищу освіту» та з метою реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015р., Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 78 «Охорона здоров'я») згідно наказу МОЗ України від 07.11.2016р. №1171 методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм».

Зазначену освітньо-професійну програму та навчальний план підготовлено на основі стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах України за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація» кваліфікації бакалавр з фізичної терапії, за спеціалізацією І7.01. «Фізична терапія», згідно наказу МОН України від 29.10.2024 № 1541 «Про внесення змін до стандарту вищої освіти зі спеціальності І7 «Терапія та реабілітація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Освітньо-професійна програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого (бакалаврського) рівня, перелік інтегральних, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, вимоги до контролю якості вищої освіти.

Під час розроблення освітньої програми «Фізична терапія» проаналізовано програми спеціальності І7 «Терапія та реабілітація» інших закладів вищої освіти України та країн, з якими укладено угоди про співпрацю, для можливості реалізації Закону України «Про вищу освіту» в контексті академічної мобільності.

Розроблено робочою групою Харківської державної академії фізичної культури: керівник Робочої групи:

Гончаров Олексій Геннадійович, доцент кафедри фізичної терапії, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент (гарант освітньо-професійної програми).

1. Підкопай Денис Олегович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної терапії

2. Дугіна Ліана Вячеславівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної терапії.

3.Каніщева Оксана Павлівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної терапії;

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1.Баришок Тетяна Віталіївна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Голова громадської організації "Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів"

2. Місюра Вікторія Борисівна, завідувачка реабілітаційного відділення, Мерэф'янської
центральної районної лікарні

3. Звіряка Олександр Миколайович, завідувач кафедри здоров'я, фізичної терапії,
реабілітації та ерготерапії Сумського державного педагогічного університету імені А.С.
Макаренка, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

**1.Профіль освітньо-професійної програми за спеціальністю
I7 Терапія та реабілітація
Спеціалізацією I7.01 – фізична терапія**

1 – загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр терапії та реабілітації
Офіційна назва програми	Фізична терапія
Професійна кваліфікація	асистент фізичного терапевта
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний: - на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців; - на базі освітнього ступеня бакалавра, спеціаліста становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців; - на базі освітнього ступеня «молодший бакалавр» («молодшого спеціаліста»), становить 180 кредитів ЄКТС, термін навчання 2 роки 10 місяців (денна форма здобуття освіти)
Кваліфікація в дипломі	ступінь вищої освіти - бакалавр спеціальність - I7 Терапія та реабілітація, спеціалізація - I7.01 Фізична терапія
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки У країни Сертифікат про акредитацію Серія АД№ 21000074 Наказ МОН України від 14.03.2016 №434л Строк дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LL – 6 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти або «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») за спеціальностями 223 «Медсестринство», 224 «Технології медичної діагностики та лікування», 017 Фізична культура та спорт в обсязі не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС,

Мова викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською
Термін дії освітньої програми	01 Липня 2026
Інтернет-адреса постійного розміщення	https://khdafk.com.ua/navchalna-robota/osvitni-prohramy
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з відновленням порушених функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем заходами фізичної терапії із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, Спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальність: І7 Терапія та реабілітація» спеціалізація І7.01 Фізична терапія
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та професійна підготовка з фізичної терапії. Ключові слова: фізична терапія, реабілітація, обстеження, прогнозування, втручання.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма спрямовано на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, визначених стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація, який затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2024 р. № 1541. Освітньо-професійна програма узгоджується з рекомендаціями проекту з вирівнювання структури європейської вищої освіти та вимогам професійних асоціацій: World Confederation for Physical Therapy: “Policy Statements” http://www.wcpt.org/sites/wcpt.org/files/files/WCPT_Policy_statements_2013.pdf “Entry level competencies for occupational therapists” World Federation of occupational therapists: “Entry level competencies for occupational therapists” http://www.wfot.org/wfot2014/pdf/entrylevelcompetenciesdraft.pdf

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускники спроможні обіймати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня бакалавра фізичної терапії у суб'єктах господарювання, що здійснюють такі види економічної діяльності (за КВЕД ДК 009:2010):</p> <p>86.10 Діяльність лікарняних закладів 93.12 Діяльність спортивних клубів; 93.13 Діяльність фітнес-центрів.</p> <p>Випускники можуть займати, зокрема, такі первинні посади (за КВЕД ДК 003:2010):</p> <p>3226 Асистент фізичного терапевта;</p>
Подальше навчання	Випускники можуть продовжувати навчання для здобуття вищої освіти на другому (магістерському) рівні та набутти додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес здійснюється на засадах студентоцентризму, компетентнісного підходу, партнерства науково-педагогічних працівників і студентів, самоосвіти, проблемно-орієнтованого навчання, інтеграції навчальної та наукової діяльності, професійної спрямованості.</p> <p>Проведення лекційних, практичних занять, тренінгів; організація майстер-класів, круглих столів, наукових конференцій та семінарів; залучення студентів до участі в проектних роботах, конкурсах, олімпіадах та науково-дослідних заходах. Залучення до проведення навчальних занять кваліфікованих практикуючих фахівців.</p>
Оцінювання	<p>Поточний контроль: опитування; виступи на практичних (семінарських) заняттях; експрес-контроль; перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань; презентації; есе; порт фоліо; оцінювання засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.</p> <p>Семестровий контроль: екзамени та заліки з урахуванням суми накопичених протягом вивчення дисциплін балів, захист звіту з практики.</p> <p>Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у формі атестаційного екзамену або публічного захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.</p>
6 – Програмні компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.</p>

	<p>ЗК 03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК 07. Здатність до міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК 08. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Спеціальні компетентності (СК)</p>	<p>СК 01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.</p> <p>СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.</p> <p>СК 03. Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп</p> <p>СК 04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю (додаток 1).</p> <p>СК 05. Здатність, під супервізією фізичного терапевта, ефективно реалізовувати програму фізичної терапії відповідно до функціональних можливостей пацієнта/клієнта.</p>

	<p>СК 06. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.</p> <p>СК 07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.</p> <p>СК 09. Здатність надавати домедичну допомогу під час виникнення невідкладних станів</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 01. Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження Індивідуального та громадського здоров'я шляхом.
- ПРН 02. Вміти спілкуватися українською та іноземною мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.
- ПРН 03. Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
- ПРН 04. Вести професійну документацію.
- ПРН 05. Використовувати прикладне програмне забезпечення; здійснювати комунікаційну взаємодію у соціальних мережах; здобувати, накопичувати, систематизувати фахову Інформацію за допомогою Інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПРН 06. Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття.
- ПРН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.
- ПРН 08. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах.
- ПРН 09. Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.
- ПРН 10. Визначати симптоми та синдроми (Додаток 1); описувати обмеження функціонування пацієнта/клієнта за Класифікатором функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 та визначати реабілітаційні інтервенції за Класифікатором медичних інтервенцій НК 026:2021 .

ПРН 11. Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (Додаток 1); оцінювати отриману інформацію.

ПРН 12. Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії під супервізією фізичного терапевта, уміти здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій та асоційованих з ними обмежень активності та участі (додаток 2).

ПРН 13. Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.

ПРН 14. Проводити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну ДІЯЛЬНІСТЬ.

ПРН 15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації.

ПРН 16. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.

ПРН 17. Проводити інструктаж та навчання пацієнтів в/клієнтів, членів їх родин, опікунів.

ПРН 18. Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій (згідно додатку 2), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 19. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес з реалізації програми, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (із змінами).
-----------------------------	--

Матеріально-технічне забезпечення	Для здійснення освітньої діяльності Харківська державна академія фізичної культури має свою матеріально-технічну базу, яка поновлюється паралельно із розвитком і розширенням діяльності академії. Навчальні аудиторії, кабінети та лабораторії забезпечені необхідним устаткуванням і меблями, які відповідають програмі підготовки з освітніх компонентів. Навчальні та навчально-допоміжні приміщення відповідають санітарним нормам та вимогам.
--	---

Матеріально-технічна база Академії включає такі об'єкти:

	<p>головний навчальний корпус (навчальні аудиторії; дві спортивні зали; приміщення бібліотеки; читальна зала та зала електронної бібліотеки; 3 комп'ютерні класи; проблемна науково-дослідна лабораторія; видавничо-редакційний відділ); спортивний комплекс (велика спортивна ігрова зала та мала спортивна зала); два гуртожитки; навчальна велолижна база; стадіон «Піонер» (футбольне поле, два тенісні корти, бігові доріжки, сектори для стрибків і метання та ін.); укриття; Польсько-український адаптаційний центр; Центр психологічної допомоги та фізичної активності.</p> <p>У наявності фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання; наукова апаратура, технічні засоби навчання; сучасні прилади для діагностики функціонального стану; сучасні технічні прилади та тренажери для тренування та контролю функціонального стану.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Академія надає здобувачам вищої освіти доступ до інформаційних ресурсів та електронного репозитарію ХДАФК для організації наукових досліджень, безкоштовний доступ до інтернет-ресурсів: ORCID, Scopus, Web of Science, Google Scholar тощо, авторських розробок науково-педагогічних працівників академії.</p> <p>Харківська державна академія фізичної культури має 6 наукові журнали, з яких два видання індексуються наукометричною базою Scopus – науково-теоретичний журнал «Слобожанський науково-спортивний вісник» та науковий журнал «Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології». Науково-теоретичний журнал «Слобожанський науково-спортивний вісник» входить до Переліку наукових фахових видань України категорії А. Електронні журнали «Спортивні ігри» і «Єдиноборства» входять до Переліку наукових фахових видань України категорії Б (безкоштовні). Науково-теоретичний журнал «Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення» індексується у Google Scholar, ROAD, World Cat, Bielefeld Academic Search Engine, Open AIRE. У науковому журналі «Актуальні питання сучасного масажу» відображено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасного масажу».</p> <p>Наукова бібліотека забезпечує доступ до навчальної та наукової інформації на різноманітних носіях (підручники, навчальні посібники, періодика, електронні документи, бази даних, у тому числі, бази даних Інтернет і ін.) у достатній кількості, що задовольняє потребу учасників освітнього процесу на 100%. Бібліотека академії має електронний архів (репозитарій) повнотекстових документів науковців,</p>

	<p>викладачів, аспірантів, а саме: монографії, наукові статті, матеріали наукових конференцій, дисертації, а також автореферати дисертацій і методичні рекомендації.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення: освітньо-наукова програма, навчальний план, робочі програми навчальних дисциплін.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На загальних підставах в межах України. На основі двосторонніх договорів між Харківською державною академією фізичної культури та іншими закладами вищої освіти України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність реалізується на підставі відповідних угод.</p> <p>Укладено угоди про академічну співпрацю (проведення сумісних наукових досліджень, обмін викладачами, здобувачами, освітніми програмами) між Харківською державною академією фізичної культури та:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Університетом південного Уельса (Великобританія); - Університетом Економіки у Бидгощі (Польща); - Академією фізичної культури та спорту імені Анджея Снядецького в Гданське (Польща); - Педагогічним університетом Лоян (Китай); - Інститутом фізичної культури в Ченду (Китай); - Литовським університетом спорту (Литва); - Актюбинським регіональним університетом імені К. Жубанова (Казахстан); - Медичним університетом Семей (Казахстан); - Казахською академією спорту та туризму (Казахстан);
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Прийом на навчання іноземних громадян та осіб без громадянства відбувається в рамках ліцензії Міністерства освіти і науки України на акредитовану освітньо-професійну програму, відповідно до умов, визначених законодавством України</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність.

2.1. Перелік компонент освітньої програми (ОПП)

Код	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
Цикл спеціальності			
ОК.ЦС 1	Українські культурно-історичні студії	4	іспит
ОК.ЦС 2	Філософія	3	іспит
ОК.ЦС 3	Іноземна мова	5	залік
ОК.ЦС 4	Українська мова за професійним спрямуванням	3	іспит
ОК.ЦС 5	Сучасні комп'ютерні методи обробки інформації	3	іспит
ОК.ЦС 6	Латинська мова	3	залік
ОК.ЦС 7	Нормальна анатомія людини	5	залік / іспит
ОК.ЦС 8	Менеджмент та лідерство у реабілітації	3	іспит
ОК.ЦС 9	Клінічна, інструментальна діагностика тренуваних і нетренуваних осіб	3	іспит
ОК.ЦС 10	Нормальна фізіологія людини, фізіологія рухової активності	6	залік / іспит
ОК.ЦС 11	Долікарська медична допомога у невідкладних станах	3	іспит
ОК.ЦС 12	Види рухової активності у фізичній терапії (елементи гімнастики, легкої атлетики, плавання, баскетболу, волейболу, футболу)	6	залік
ОК.ЦС 13	Патологічна фізіологія	4	іспит
ОК.ЦС 14	Клінічна психологія	4	іспит
ОК.ЦС 15	Біологічна хімія	6	залік / іспит
ОК.ЦС 16	Теорія та методика фізичного виховання	3	іспит
ОК.ЦС 17	Діагностика і моніторинг стану здоров'я	3	іспит
ОК.ЦС 18	Професійна етика та деонтологія у фізичній терапії	3	залік
ОК.ЦС 19	Основи практичної діяльності у фізичній терапії (вступ до спеціальності)	3	залік
ОК.ЦС 20	Психологічна адаптація осіб з обмеженими можливостями	3	залік
ОК.ЦС 21	Теорія та технологія оздоровчо- рекреаційної рухової активності	3	залік
ОК.ЦС 22	Патологія внутрішніх органів	3	залік
ОК.ЦС 23	Патологія опорно-рухової системи	3	залік

ОК.ЦС 24	Патологія нервової системи	3	залік
ОК.ЦС 25	Основи масажу	5	іспит
ОК.ЦС 26	Ерготерапія	3	іспит
ОК.ЦС 27	Реабілітаційний менеджмент при неврологічній патології	8	іспит
ОК.ЦС 28	Реабілітаційний менеджмент при захворюваннях внутрішніх органів	6	залік / іспит
ОК.ЦС 29	Реабілітаційний менеджмент при патології та ушкодженнях опорно-рухової системи	6	залік / іспит
ОК.ЦС 30	Реабілітаційний менеджмент при дитячій патології	4	іспит
ОК.ЦС 31	Організація безпечного середовища	3	іспит
ОК.ЦС 32	Біомеханіка	4	іспит
ОК.ЦС 33	Реабілітаційний менеджмент при хірургічній патології	3	іспит
ОК.ЦС 34	Лікувальний масаж	4	іспит
ОК.ЦС 35	Терапевтичні вправи	4	залік
ОК.ЦС 36	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)	3	іспит
ОК.ЦС 37	Основи кінезіології	3	залік
ОК.ЦС 38	Доклінічна практична підготовка	6	залік / іспит
ОК.ЦС 39	Фізична терапія травм війни	3	іспит
ОК.ЦС 40	Ознайомча практика	3	диф. залік
ОК.ЦС 41	Клінічна практика з фізичної терапії при порушенні діяльності нервової системи	8	диф. залік
ОК.ЦС 42	Клінічна практика з фізичної терапії при порушенні діяльності опорно-рухової системи	8	диф. залік
ОК.ЦС 43	Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної систем	8	диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Загальний обсяг вибіркового компонент*:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240	

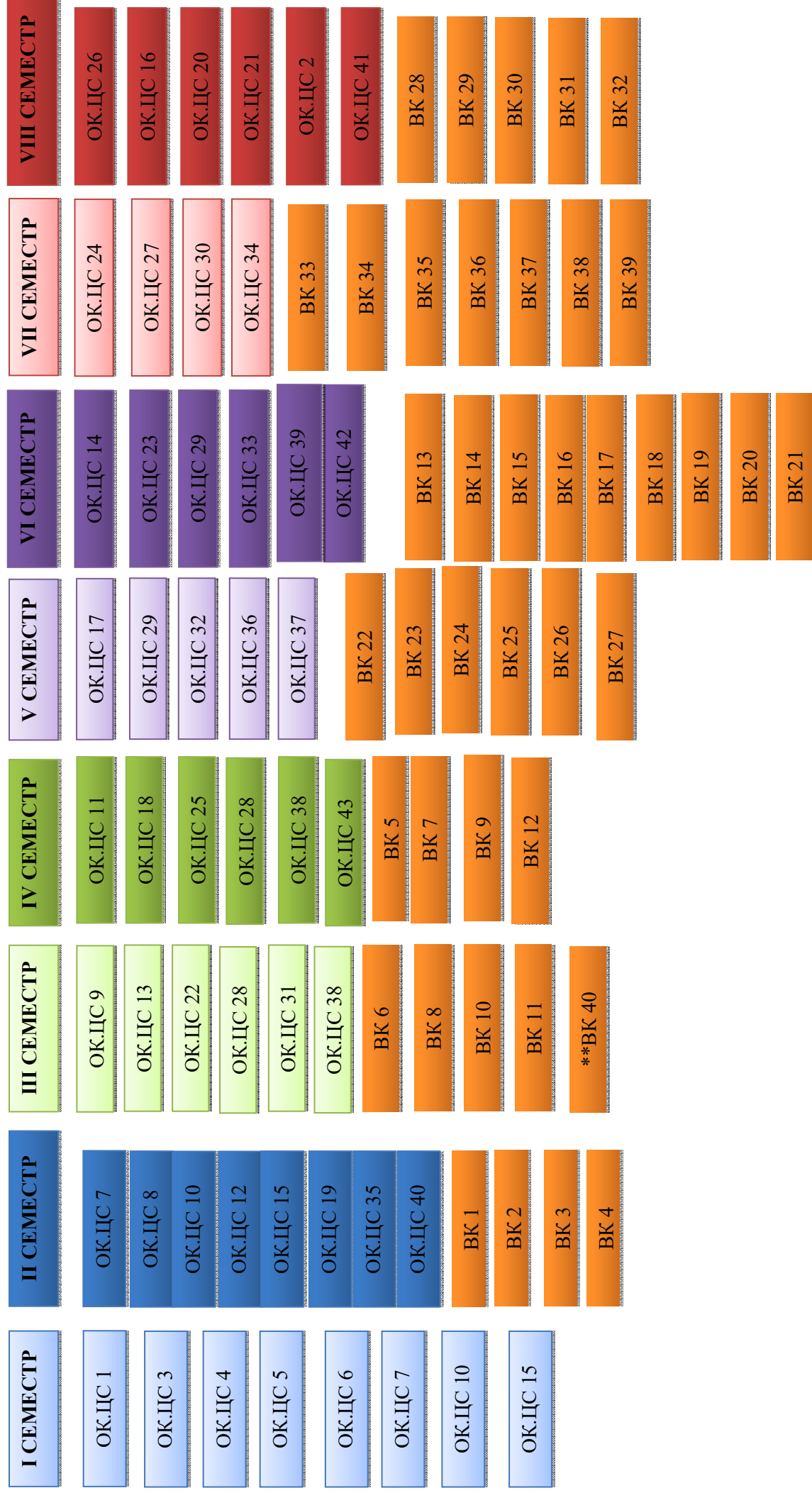
* вибір вибіркового навчального дисциплін здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у ХДАФК із каталогу вибіркового навчального дисциплін в обсязі: для I курсу 6 кредитів ЄКТС, для II курсу 16 кредитів ЄКТС, для III курсу – 20 кредитів ЄКТС, для IV курсу – 18 кредитів ЄКТС.

** В 3 семестрі здобувачі чоловічої статі, які вступали на базі ПЗСО і які навчаються за денною формою здобуття освіти додатково обов'язковим вибірково освітнім компонентом є «Базова загальновійськова підготовка» (БЗВП), відповідно до статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»; статті 101 Закону України «Про військовий обов'язок і

військову службу»; Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 734 від 21 червня 2024 р.

"Для здобувачів освіти жіночої статі за бажанням"

2.2. Структурно-логічна схема ОПП



3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Фізична терапія та реабілітація, за спеціалізацією І7.01 фізична терапія передбачає складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЕДКІ), який проводиться у порядку, визначеному Міністерством охорони здоров'я України та атестаційного екзамену або публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту відповідно до пункту 3, абзацу 4 Порядку здійснення ЕДКІ для здобувачів ступеня вищої освіти за спеціальностями галузі знань “22 Охорона здоров'я”, затвердженого постановою 334 Кабінету міністрів від 28.03.2018 (із змінами № 269 від 28.03.2023).

У зв'язку із військовим станом та пілотним статусом ЕДКІ атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціалізацією І7.01 Фізична терапія здійснюється у формі атестаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

За результатами успішної атестації видається документ встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр фізичної терапії.

4. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В академії функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення академією якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в установленому порядку оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

**Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта
фізичним терапевтом при порушеннях наступних систем:**

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- напад задухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер - гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация

- функціональні тести
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску
- частота дихання/ЧД

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення активності (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання активності (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- м'язова атрофія
- порушення м'язового тону
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій

- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення активності (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
- тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНСТРУМЕНТИ ОБСТЕЖЕННЯ

1. Індекс маси тіла/ІМТ
2. Ортостатична проба
3. Шкала виразності задишки mMRC (modified Medical Research Council / mMRC)
4. Опитувальник госпіталю Св. Георгія для оцінки дихальної функції пацієнтів із хронічним обструктивним захворюванням легень (ХОЗЛ) (The Saint George's Respiratory Questionnaire /SGRQ)
5. Клінічна анкета відносно хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ) (The Clinical COPD Questionnaire/CCQ) (24 години, 7 днів)
6. Візуальна аналогова шкала болю /ВАШ (Visual Analog Scale/VAS)
7. Числова шкала болю (Numeric Pain Rating Scale/NPRS)
8. Гоніометрія
9. Мануальне м'язове тестування /ММТ (Manual Muscle Test/MMT)
10. Кистьова динамометрія
11. Тест «Сядь-встань за 30 сек» (30 Second Sitto Stand Test/30CST)
12. Тест «Встань та йди» (The Timed Upand Go Test /TUG)
13. 10-тиметровий тест (10 Meter Walk Test/1 OMWT)
14. 6-ти хвилинний тест ходи (6 Minute Walk Test/6MWT)
15. 2-ох хвилинний тест ходи (2 Minute Walk Test/2MWT)/ 1 хвилинний тест ходи (1 Minute Walk Test/1MWT)
16. Педіатрична шкала рівноваги (Pediatric Balance Scale/PBS)
17. Шкала рівноваги Берга (Berg Balance Scale/BBS)
18. Стояння на одній нозі (Singlelegstanceor “One-legged stance test”VSLSor OLST)
19. Тестування функціонального досягання (Functional Reach Test / Modified Functional Reach Test/FRT IMFRT)
20. Тест «Чотири квадрати» (Four Square Step Test/FSST)
21. Тест контролю тулуба (Trunkcontrol test/TCT)
22. Шкала Борга (Borg Rating Of Perceived Exertion/Borg RPE scale)
23. Індекс Інвалідності Освестрі (Oswestry Disability Index/ODI)
24. Таблиця оцінювання обмеження життєдіяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я 2.0 (World Health Organization Disability Assessment Schedule 2.0/WHODAS 2.0)
25. Індекс Бартела (Barthel Index /BI)
26. Оцінка рівня незалежності при травмі спинного мозку (Spinal Cord Independence Measure/SCIM)
27. Міжнародні стандарти неврологічної класифікації травм спинного мозку / Шкала ASIA) (International Standards for Neurological Classification of Spinal Cord Injury/ ISNCSCI)

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ВПЛИВУ

Порушення діяльності серцево-судинної та дихальної систем

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи (дихальні, загально-розвиваючі, аеробного характеру, на розтяг та розслаблення м'язів, на розвиток сили)
- позиціонування
- мануальні техніки (мобілізації/маніпуляції/масаж тощо)
- функціональне тренування
- техніки очищення/дренажу дихальних шляхів
- фізичні агенти та механічні методи

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи (на зменшення болю та набряку, на розвиток сили, на розвиток витривалості, на підтримку амплітуди руху, на гнучкість, на рівновагу, на координацію)
- функціональне тренування (тренування рухових навичок та умінь: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, хода з перешкодами)
- позиціонування
- мануальні техніки (мобілізація суглобів (суглобова гра тощо), масаж, постізометрична релаксація)
- підбір, налаштування, навчання користуванням допоміжними засобами
- фізичні агенти, механічні методи (тепло, холод, водні процедури) та електротерапевтичні методи

Неврологічні розлади

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи з опором (сила та витривалість), на підтримку наявної/досягнення фізіологічної амплітуди руху, на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг), на розвиток/ відновлення рівноваги, на розвиток/ відновлення координації, на розвиток/ відновлення дрібної моторики, дихальні)
- функціональне тренування (тренування рухових навичок та умінь: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, хода з перешкодами)
- позиціонування
- мануальні техніки (мобілізація суглобів, масаж, постізометрична релаксація тощо)
- підбір, навчання, налаштування, навчання користуванням допоміжними засобами
- фізичні агенти та механічні методи (тепло, холод, водні процедури) та електротерапевтичні методи

Настанови з оцінювання клінічних навичок фізичного терапевта

Результати клінічного навчання базового рівня підготовки бакалавра за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація спеціалізація І7.01 Фізична терапія	Відповідність програмному результату навчання
І Розділ. Професійна практика:	
<p>1 Безпека (Фундаментальний результат)</p> <p>Підтримує безпечне робоче середовище. Визнає фізіологічні та психологічні зміни у пацієнтів/клієнтів і відповідним чином коригує втручання. Розуміє протипоказання та застереження щодо фізичної терапії, розуміє як поводити себе в разі виникнення ускладнень та погіршення стану пацієнта/клієнта під час занять, за потреби вміє надати першу допомогу.</p> <p>Безпечно працює без ризику для пацієнта/клієнта, себе та інших (використовує належну біомеханіку, рівень відповідної допомоги під час втручання та активності). За необхідності звертається за допомогою.</p> <p>Дотримується політик та процедур охорони праці, включаючи порядок запобігання появи та поширенню Інфекцій та Інфекційного контролю (використовує засоби індивідуального захисту, спеціальне обладнання, дотримується правил гігієни).</p>	<p>ПРН 07. ПРН 09. ПРН 14. ПРН 15.</p>
<p>2. Професійна поведінка (Фундаментальний результат)</p> <p>Демонструє професійну поведінку у будь-яких ситуаціях ВІДПОВІДНО до законодавчих, етичних та практичних професійних настанов. Дотримується політики та процедур закладу, включаючи години роботи та відповідний одяг.</p> <p>Приходить добре підготовлений, пропонує допомогу, шукає можливості для навчання.</p> <p>Ставить потреби пацієнта/клієнта вище власних інтересів. Підтримує конфіденційність пацієнта/клієнта відповідно до кращих практик та нормативно- правових стандартів. Цінує гідність/приватність пацієнта/клієнта як особи.</p>	<p>ПРН 13. ПРН 19.</p>
<p>3. Комунікація (Фундаментальний результат)</p> <p>Комунікує вербально та невербально, професійно та своєчасно з членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди, пацієнтом/клієнтом, родиною, доглядачами. Комунікує відповідно ситуаційним потребам, обирає відповідний час, місце, тему та аудиторію для спілкування. Намагається попередити чи конструктивно вирішити конфліктні ситуації.</p>	<p>ПРН 02. ПРН 03. ПРН 16. ПРН 17.</p>
<p>4. Професійний розвиток (Фундаментальний результат)</p> <p>Визначає свої сильні та слабкі сторони під час клінічного навчання. За необхідності звертається за допомогою до фізичного терапевта/іншого фахівця щодо подолання обмежень чи вирішення проблем пацієнтів/клієнтів. Шукає та приймає</p>	<p>ПРН 09. ПРН 19.</p>

<p>досвід навчання для підвищення клінічної та професійної ефективності.</p> <p>Оцінює себе для покращення клінічної та професійної продуктивності. Шукає зворотного зв'язку від інших для покращення клінічної практики. Демонструє позитивне ставлення до зворотного зв'язку.</p> <p>Включає зворотний зв'язок у майбутній досвід. Надає зворотній зв'язок іншим, враховуючи потреби одержувача.</p>	
<p>5. Відповідальність</p> <p>Визначає, визнає та приймає відповідальність за свої дії та повідомляє про помилки. Несе відповідальність за навчання, організацію і виконання переміщення пацієнта/клієнта, страхування пацієнта/клієнта під час переміщення, включаючи підбір обладнання та безпечних методів переміщення.</p> <p>Звітує відповідно ієрархії підзвітності, що відповідає контексту проведення клінічної практики. Дотримується відповідного етикету під час нарад та зборів реабілітаційної команди, принципів та правових рамок, що стосуються навчання в клінічних умовах, включаючи, конфіденційність пацієнта, етику та отримання інформованої згоди на реабілітацію. Дотримується принципів та практики самостійного навчання упродовж усього клінічного навчання. Дотримується пацієнтоцентричної моделі надання реабілітаційних послуг. Своєчасно і в доступній формі інформує пацієнта/клієнта, родину, доглядачів про планування проведення обстеження і втручання (час, місце, одяг тощо). Своєчасно і відповідно вимог клінічного навчання несе відповідальність за інформування клінічного супервізора щодо запиту, побажань чи скарг пацієнта/клієнта, сім'ї, доглядачів, ведення відповідної документації.</p>	<p>ПРН 03. ПРН 13. ПРН 14. ПРН 15. ПРН 16. ПРН 19.</p>
<p>6. Культурна компетентність</p> <p>Розуміє індивідуальні і культурні відмінності і відповідно адаптує свою поведінку у всіх аспектах послуг фізичної терапії. Спілкується, враховуючи різницю за расовою / етнічною приналежністю, віросповіданням, статтю, віком, національним походженням, сексуальною орієнтацією, інвалідністю, станом здоров'я. Пристосовує надання послуг з фізичної терапії з урахуванням відмінностей, цінностей, уподобань та потреб пацієнтів/клієнтів.</p>	<p>ПРН 03. ПРН 13.</p>
<p>II розділ. Менеджмент пацієнта/клієнта:</p>	
<p>7. Скринінг</p> <p>Використовує швидкі тести та методи вимірювання, які чутливі до визначення потреби втручання з фізичної терапії. Обговорює з супервізором покази та протипоказання до втручання.</p>	<p>ПРН 09. ПРН 10. ПРН 11. ПРН 18.</p>

<p>8. Обстеження</p> <p>Отримує інформацію від пацієнта/клієнта (інтерв'ювання пацієнта/клієнта) та з інших джерел, використовуючи категорії Класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022 для опису порушень структури та функції тіла, активності та участі, з'ясовує запит пацієнта/клієнта в категоріях НК 030:2022. Використовує інші ресурси за необхідності (наприклад, медичну карту, сім'ю, доглядачів, інших працівників у сфері охорони здоров'я). Збирає інформацію, яка свідчить про протипоказання до фізичної терапії чи потребу в невідкладній медичній допомозі. Проводить обстеження з фізичної терапії, використовуючи специфічні для конкретних проблем/обмежень функціонування міжнародні стандартизовані інструменти обстеження та оцінки (шкали/тести/опитувальники). Організовує обладнання, необхідне приладдя та оточення під час підготовки до проведення обстеження, проводить обстеження в межах очікуваних часових рамок. Під супервізією фізичного терапевта тести та методи вимірювання логічно розподіляє для оптимізації процесу із урахуванням стану пацієнта/клієнта (біль, рівень мобільності).</p>	<p>ПРН 09. ПРН 10. ПРН 11. ПРН 18.</p>
<p>9. Проведення втручання</p> <p>Здійснює втручання безпечно, ефективно, узгоджено та з відповідним технічним виконанням, під час занять відслідковує реакцію та стан пацієнта/клієнта на втручання, корегує втручання за потреби. Виконує втручання відповідно до Індивідуального реабілітаційного плану, здійснює поточний контроль за виконанням завдань, оцінює прогрес в досягненні цілей та завдань. Обирає відповідне обладнання, яке відповідає цілям пацієнта/клієнта та плану надання послуг. Забезпечує належне розміщення обладнання. Пропонує вибір обладнання/допоміжних засобів реабілітації з урахуванням побажань пацієнта/клієнта та наявних ресурсів, оцінює його використання, коригує вибір та налаштування відповідним чином під супервізією фізичного терапевта</p>	<p>ПРН 18. ПРН 09. ПРН 12. ПРН 13. ПРН 14. ПРН 15. ПРН 16. ПРН 17.</p>
<p>10. Ведення документації</p> <p>Вибирає відповідну інформацію для ведення документації щодо фізичної терапії. Документує аспекти надання послуг з фізичної терапії, включаючи скринінг, обстеження, оцінку та план надання послуг, втручання, реакцію на втручання під супервізією фізичного терапевта, обговорення з сім'єю пацієнта/клієнта та спілкування з іншими особами, які беруть участь у наданні послуг.</p>	<p>ПРН 02. ПРН 04. ПРН 05.</p>

**Мінімально матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю І7
Терапія та реабілітація спеціалізація І7.01 Фізична терапія**

Мінімальне обладнання кабінету доклінічної практики: кушетка/стіл реабілітаційний для терапії широкий 120x200 см - 2 од; сходи/степ платформи різної висоти (5 см, 10 см, 15 см); паралельні регульовані бруси; мобільне дзеркало; милиці передплічні та пахвові, тростини і палиці для ходіння, ходунки-рамки; крісла колісні різного розміру та ступеню мобільності; еластична стрічка для вправ різного опору; обважнювачів на кінцівки і пальці; платформи та диски для тренування балансу, фітболи, тощо; мати, подушки, валики, напіввалики; гантелі; шведська стінка.

Мінімальне обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму:

кушетки/столи реабілітаційні для терапії з розрахунку 1 кушетка на 2-3 студентів в групі;

- динамометри; пульсоксиметри; апарати для вимірювання тиску; пульсометри; капіпери; спірометри портативні — 2-3 примірники;
- гоніометри різних форм та розмірів; вимірювальні сантиметрові стрічки - з розрахунку один примірник на 2-3 студентів в групі;
- 10-метрова вимірювальна стрічка; ваги; ростомір - один примірник.

Клінічні практики/ клінічне навчання проводиться в реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах у галузях охорони здоров'я, соціального захисту тощо, які надають реабілітаційну допомогу під керівництвом штатного фізичного терапевта за напрямками фізична терапія при порушеннях діяльності опорно-рувального апарату, серцево-судинної, дихальної та нервової систем різних вікових, нозологічних та професійних груп. Професійна підготовка на клінічних базах повинна передбачати використання симуляційних методів навчання, роботу із застосуванням відповідного обладнання та безпосередню роботу з пацієнтом/клієнтом. У клінічних умовах студенти мають розвивати базові клінічні навички обстеження, втручання та контролю.

Для забезпечення клінічних практик необхідно укласти договори про практику (співпрацю, меморандум, тощо) із закладами охорони здоров'я, соціального захисту тощо, що надають реабілітаційну допомогу в гострому, післягострому та довготривалому періодах.

Кожен ЗВО повинен забезпечити штатних науково-педагогічних працівників відповідальних за компонент клінічного навчання академічної програми, які мають бути фізичним терапевтом та виконувати обов'язки координатора клінічного навчання.

Роль координатора клінічного навчання передбачає:

1. Організація та забезпечення клінічного навчання згідно законодавчих, етичних та практичних професійних настанов;

2. Налагодження та підтримка комунікації з уповноваженою особою від бази практики упродовж клінічного навчання;
3. Укладання договору про співпрацю між ЗВО та базами практики;
4. Встановлення цілей клінічної практики та прогнозованих результатів клінічного навчання на базі практики (Додаток 3 та 4);
5. Комунікація зі студентами щодо встановлення та досягнення очікуваних результатів клінічного навчання;
6. Комунікація з клінічними супервізорами щодо виконання академічної програми та досягнення очікуваних результатів клінічного навчання;
7. Підготовка документації та контроль за її веденням;
8. Оцінювання загальних результатів клінічного навчання;
9. Вирішення конфліктних ситуацій під час клінічного навчання.

Клінічне навчання здійснюється під супервізією фізичних терапевтів, які працюють на базах практик.

Основна роль клінічного супервізора полягає у створенні умов для досягнення очікуваних результатів клінічного навчання.

Відповідальність фізичного терапевта як клінічного супервізора передбачає:

1. Організаційне забезпечення та планування діяльності клінічного навчання;
2. Оцінювання успішності студента, шляхом безпосереднього спостереження;
3. Виконання ролі професійної моделі для наслідування студентом упродовж клінічної практики.

На початку навчання для клінічної (ознайомчої) практики формують групи з розрахунку не більше 4-6 студентів на одного клінічного супервізора.

Під час клінічної практики, яка передбачає безпосередню взаємодію студентів з пацієнтами, один клінічний супервізор керує роботою не більше трьох студентів.

Науково-педагогічний склад, який може забезпечити нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання	Фахова підготовка викладачів
1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини і здійснення освітньої діяльності серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.	фізична культура різних груп населення; медицина, громадське здоров'я.
2. Демонструвати уміння спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового та професійного спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами).	філологія; психологія; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; медицина; філософія.
3. Демонструвати уміння роботи із сучасною комп'ютерною технікою; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та іноземні джерела з метою отримання інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	інформатика, обчислювальна техніка; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія.
4. Демонструвати знання базових методів пізнання й аналізу процесів державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства; обговорювати сутність перетворень, що відбуваються в сучасній Україні; розуміти філософські категорії та поняття; пояснювати основні економічні закони та категорії.	філософія; соціологія; економіка; право.
5. Застосовувати знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії, виявляти взаємозв'язки різних елементів.	біологія; медицина; педагогіка; психологія; соціальна робота; медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія.
6. Демонструвати уміння надавати долікарську допомогу у невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати методи та засоби збереження життя.	біологія; медицина; фізична реабілітація/терапія,

	ерготерапія
7. Визначати симптоми та синдроми поширених захворювань людини (Додаток 1); адекватно трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; соціальна робота
8. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму (Додаток 1), активності та участі; трактувати отриману інформацію; демонструючи доказове прийняття рішень.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
9. Демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
10. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії відповідно до наявних ресурсів і оточення.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
11. Демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму (Додаток).	фізична реабілітація/терапія
12. Демонструвати уміння здійснювати заходи ерготерапії задля ліквідації, або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.	ерготерапія
13. Демонструвати уміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-доказові дані.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
14. Обирати відповідні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; протезисти, ортезисти
16. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; (додатково

когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.	соціальні працівники, психологи, корекційні педагоги, логопеди)
17. Демонструвати вміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія, психологія
18. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (згідно додатку 1), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
19. Демонструвати готовність оцінювати себе критично, освоювати нову фахову інформацію, поглиблювати базові знання з допомогою самоосвіти, представляти й оцінювати власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег, обмінюватися досвідом з іншими спеціалістами.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія